

TIMOTHY SAVAGE

KISHA

POPULLI I RI I PERËNDISË

Broshurat *"The Gospel Coalition"*
Redaktuar nga **D. A. Carson** dhe **Timothy Keller**

TGC

BROSHURAT E
THE GOSPEL COALITION

Redaktuar nga D. A. Carson & Timothy Keller

Gospel-Centered Ministry by *D. A. Carson and Timothy Keller*

The Restoration of All Things by *Sam Storms*

Creation by *Andrew M. Davis*

The Holy Spirit by *Kevin L. DeYoung*

Can We Know the Truth? by *Richard D. Phillips*

What Is the Gospel? by *Bryan Chapell*

The Plan by *Colin S. Smith*

K I S H A
P O P U L L I I R I
I P E R Ë N D I S Ë

Timothy Savage

Impatto Italia

Original title

The Church: God's New People

© 2009 Timothy Savage

Published by: Crossway - USA

Kisha: Populli i Ri i Perëndisë

Në bashkëpunim me

www.fjaletejetes.com

Përktheu: Asim Hamza

Redaktoi: Betilda Hamza

© 2017 Impatto Italia - Të gjitha të drejtat e rezervuara.

Asnjë pjesë e këtij libri nuk mund të riprodhohet, të vendoset në ndonjë sistem, ose të transmetohet nëpërmjet çdo forme apo mënyre elektronike, mekanike, fotokopjimi, inçizimi apo në ndonjë mënyrë tjetër pa marrë më parë leje me shkrim nga botuesi.

Impatto Print është projekti botues i Impatto Italia (Acts 29 në Itali - www.impattoitalia.org) - një familje kishash kishë-mbjellëse në Itali.

Të gjitha citimet biblike nëse nuk thuhet ndryshe, janë marrë nga Bibla, Diodati i Ri (1991-1994), përdorur me leje nga Albanian Bible Society (A.B.S.)

Botuar në shqip nga "Botime STREHA" - Janar 2018

Shëtypur sërish nga "Vision Printing" - Mars 2019

Tirazhi: 1000 kopje

ISBN 978-9928-4387-9-9

PËRMBAJTJA

Kisha dhe Plani i Perëndisë	8
Shpëtimi i Popullit të Perëndisë	19
Uniteti në Kishë	28
Kisha dhe Ungjillëzimi	40
Konkluzion	53
Bibliografi e Shkurtër	55
Shënime	57
Koalicioni i Ungjillit	59

Ky është grupi më strategjik i njerëzve mbi faqen e planetit. Përmes shërbesave të saj grupe të mëdha njerëzish shpëtohen nga ligësia dhe nxirren nga dëshpërimi. Përmes zërit të saj shpallet jetë e re në qytetërime të tëra. Kjo është një bashkësi njerëzish që gjallëron me lavdinë e Perëndisë. Çfarë grupimi njerëzor mund të meritojë vlerësime të tilla? Vetëm një kualifikohet: kisha e Jezu Krishtit.¹

Pak të krishterë janë të vetëdijsëm rreth natyrës shpërthyesë të kishës të cilës i përkasin. Disa vite më parë kur po çoja me makinë udhëheqësin Anglez të kishës John Stott tek vendi ku do të predikonte e pyeta se cila mendonte se ishte doktrina më e neglizhuar mes të krishterëve bashkëkohorë. Mendova që do thoshte, “teologjia” (pikëpamja që kemi për Perëndinë është tepër e vogël), ose ndoshta “soteriologjia” (metodat tona

të shpëtimit mbështeten së tepërmi tek vetja), u habita kur dëgjova përgjigjen e tij pa kurrfarë hezimit “eklesiologjia.” Për mua, doktrina e kishës dukej periferike ndaj doktrinave të tjera më të rëndësishme dhe sigurisht që nuk ishte e denjë për statusin që i atribuoi bashkëbiseduesi im. Por gjatë viteve pas asaj bisede, pasi kam reflektuar mbi mësimin biblik rreth kishës, i shoh gjërat ndryshe. Kisha e Jezu Krishtit është vendi qendror i planit të Perëndisë për krijimin.

KISHA DHE PLANI I PERËNDISË

Sipas Biblës, Perëndia është duke ekzekutuar një plan me dimensione kozmike. Ai është në proces e sipër për t'i rifituar të gjitha gjërat për lavdinë e Tij. Kur iu shkruan besimtarëve në Efes, apostulli Pal bën një vëzhgim marramendës: Perëndia është duke i sjellë “nën një krye të vetëm, në Krishtin, të gjitha gjërat, ato që janë në qiejt dhe ato që janë mbi dhe” (Efesianëve 1:10). Vendin e saktë ku ndodh kjo “sjellje nën një krye të vetëm” Pali e bën të qartë pas disa vargjesh: “edhe ia dha për krye përmbi çdo gjë kishës” (Efesianëve 1:22).

Kisha është në mënyrë të mrekullueshme

qendra e projektit ambicioz të Perëndisë për t'i rifituar të gjitha gjërat. Kisha është baza e ekzekutimit të punës së Perëndisë në botë, vendi ku “të gjitha gjërat” po sillen së bashku nën Krishtin. Nëse dëshirojmë të shohim se çfarë po bën Perëndia mbi këtë planet – kush do të donte t'i shpëtonte një gjë kaq spektakolare? – duhet të shohim tek kisha. Këtu dhe vetëm këtu gjejmë një popull të mbledhur bashkë dhe të mbushur me tërë plotësinë e Perëndisë (Efesianëve 1:23, 3:19).

Lidhja mes Krishtit dhe kishës është pothuaj e padallueshme. Kisha është trupi i Krishtit, dhe Krishti është kreu i kishës (Kololianëve 1:18). Kisha gëlon me fuqinë e ringjalljes së vetë Krishtit (Efesianëve 1:19-20). Kisha personifikon dashurinë e tij (Efesianëve 5:2). Kisha manifeston plotësinë e tij (Efesianëve 3:10). Aty Perëndia merr gjithë lavdinë (Efesianëve 3:21). Kisha është një rreze drite hyjnore, një parashijim i lavdisë qiellore (Efesianëve 1:18).

Populli i Perëndisë si Familje

Ndoshta mënyra më e mirë për ta parë kishën – duke pasur parasysh si lidhjen e saj organike me

Krishtin ashtu dhe dallueshmërinë e saj prej Tij – është duke e parë si një familje gjaku. Anëtarët e kishës janë “të afërm të të njëjtit gjak.” Ata kanë të njëjtin At, prej të cilit e merr emrin çdo familje në qiell dhe mbi dhe (Efesianëve 3:14). Ata kanë të njëjtin vëlla të madh, Krishtin (Hebrenjve 2:17), gjaku i të cilit i derdhur në kryq i pajton me Atin qiellor (Kolosianëve 1:20). Ata janë vëllezër dhe motra me besimtarët e tjerë në Krishtin (Kolosianëve 1:2), të cilët janë pajtuar njëri me tjetrin nga i njëjti gjak i derdhur në kryq (Efesianëve 2:13).

Kisha në mënyrë të veçantë si familje formon pjesën qendrore të punës së Perëndisë në krijim. Kjo nuk duhet të na habisë, sepse Perëndia gjithmonë ka punuar përmes familjeve. Që nga fillimi Ai e formuloi planin e tij në termat e një familjeje. Do na ndihmojë jashtëzakonisht shumë ndërsa kërkojmë të kuptojmë rolin e veçantë dhe të fuqishëm të kishës nëse shkojmë pas në historinë e lashtë dhe konsiderojmë familjen e parë, familjen e Adamit dhe Evës, dhe të dallojmë sesi bashkimi i tyre shërben si një tablo për atë që më vonë do të bëhej kisha e Jezu Krishtit.

Inaugurimi i Familjes

Drama e ditës së gjashtë të krijimit nuk rresht kurrë së na mahnituri. Atë ditë Perëndia formoi magnum opus-in (kryeveprën) e tij, një qenie njerëzore, dhe i la në trashëgimi një kopsht të mahnitshëm parajse. Është e dukshme që krijesës së re nuk i mungonte asgjë. Ai ishte përfituesi i një bollëku të pallogaritshëm nga dora e një Krijuesi të dashur. Megjithatë, është e habitshme, por kishte një mungesë. Diçka “nuk ishte mirë.” Këtij burri të vetmuar i mungonte një “ndihmëse,” dikush që i korrespondonte atij (Zanafilla 2:18). Në veten e tij ai ishte thjesht një copëz e formueses, dhe pjesa plotësuese nuk dukej gjëkund. Jo vetëm që atij i mungonte ngushëllimi i shoqërisë, por edhe më e rëndësishme është që ai nuk ishte në gjendje ta plotësonte qëllimin e tij në krijim.

Njeriu ishte krijuar për të mbartur imazhin e Perëndisë, për të manifestuar ngjashmërinë e Krijuesit të tij (Zanafilla 1:26). Një thirrje kaq e lartë nuk mund të përmbushet në izolim. Prandaj kur Perëndia krijoi njeriun, e krijoi “mashkull dhe femër” (Zanafilla 1:27). Me fjalë të tjera, ai e krijoi njeriun si familje, të nënshtruar ndaj

marrëdhëniet ndër-personale që trashëgohen brenda çdo familjeje. Përbërësi i marrëdhëniet në ngjashmërinë hyjnore nuk është aspak surprizë për shkak të faktit që vetë Perëndia është një familje marrëdhëniesh trinitariane – At, Bir dhe Frymë e Shenjtë. Prandaj, për të manifestuar shëmbëlltyrën hyjnore kërkojnë të paktën dy persona. Njeriu ka nevojë për ndihmë në këtë thirrje të lartë. Ai ka nevojë për një familje.

Familjes së parë iu dha një mandat i lartësuar. Nuk kaloi shumë kohë nga momenti që Perëndia e kishte veshur Adamin dhe Evën me imazhin e tij dhe iu dha atyre urdhrin vijues: “Të jeni të frytshëm dhe shumëzoheni, mbushni tokën e nënshtrojeni” (Zanafilla 1:28). Ajo që tingëllon si receta për mbipopullimin e tokës në fakt është përshkrimi për bekimin ekologjik. Duke urdhëruar shumëfishimin e familjeve, Perëndia ka për qëllim ta mbushë planetin me qenie racionale që manifestojnë shëmbëlltyrën e tij në mënyrë që çdo cep i krijimit të mbushet dhe nënshtrohet nga prania e ngjashmërisë së tij. Nën dekretin sovran të një Perëndie të gjithëditshëm, familja është mjeti përmes të cilit ngjashmëria trinitariane do të përhapet në të katër cepat e dheut.

Populli i Perëndisë, Shëmbëlltyra e Perëndisë dhe Krishti

Por kjo gjë kërkon të bëjmë pyetjen, “Cilin aspekt të ngjashmërisë hyjnore duhet të rrezatojnë familjet?” Apo në mënyrë më të drejtpërdrejtë, “Cila është natyra reale e shëmbëlltyrës së Perëndisë?” Përgjatë epokave pyetje të tilla kanë nxitur shumë spekulime, për shkak se në kontekstin e afërt të Zanafillës (ashtu si dhe në kontekstin më të largët të gjithë Dhjatës së Vjetër) hidhet fare pak dritë rreth natyrës së shëmbëlltyrës së Perëndisë. Për këtë arsye, rabinët që studiuan dhe u munduan shumë mes dy Dhjatave dolën me idetë e tyre dhe vazhduan ta lidhnin shëmbëlltyrën hyjnore me lavdinë e Perëndisë. Të manifestosh shëmbëlltyrën e Perëndisë do të thotë të reflektosh lavdinë e Tij. Përderisa interpretimi nuk ishte i frymëzuar në mënyrë hyjnore ne sot mund të na duket e parëndësishme me përjashtim të faktit që një prej këtyre rabinëve, një Farise i konvertuar në Krishterim shkroi disa letra në të cilat ai foli për lidhjen mes shëmbëlltyrës dhe lavdisë së Perëndisë. Këto letra, letrat e apostullit Pal

janë të frymëzuara! Në këto letra Pali hap horizonte të reja dhe identifikon një lidhje edhe më strategjike: një lidhje mes shëmbëlltyrës së Perëndisë dhe lavdisë së Jezu Krishtit.

Sipas Palit, në Krishtin shohim në mënyrë të përsosur shëmbëlltyrën e lavdisë së Perëndisë (2 Korintasve 4:4; Kolosianëve 1:15). Kështu natyra e shëmbëlltyrës hyjnore nuk është më çështje spekulimi: duhet që vetëm të shohim lavdinë hyjnore në fytyrën e Jezu Krishtit (2 Korintasve 4:6). Paragrafi në shkrimet e Palit ku shëmbëlltyra ka të ngjarë që gjen përkufizimin më të mprehtë gjendet tek himni i famshëm i Filipianëve 2. Këtu, në një përkthim të zgjeruar lexojmë:

Për shkak se Krishti ekzistonte në trajtën e Perëndisë [një term ky pothuaj sinonim me shëmbëlltyrën e Perëndisë], nuk e konsideroi statusin e tij të lartë si mundësi për vetë-lartësim por përkundrazi e pa si një thirrje për të bërë krejt të kundërtën: për ta zbrazur veten, për ta përlur veten, për të marrë trajtë skllavi dhe për t'iu nënshtruar vdekjes së një skllavi, madje

vdekjes më të paimagjinueshme dhe poshtëruese në kryq! (Filipianëve 2:6-8).

Nga pasuritë e patregueshme të barazisë me Perëndinë tek vdekja më e vobektë në antikitet, nga lartësitë e panjohshme në thellësitë e paimagjinueshme, nga një ekstrem polar tek tjetri, kjo është masa e vdekjes vetë-zbrazëse të Krishtit. Kjo është shprehja më e përsosur në histori për dashurinë sakrifikuese. Sipas Palit kjo është gjithashtu zbulesa më e qartë e asaj se çfarë do të thotë të manifestosh shëmbëlltyrën e Perëndisë. Në Jezusin shohim ngjashmërinë e Atit qiellor. Në kryq soditim tablonë sesi është Perëndia dhe si rrjedhim mënyrën sesi duhet të jenë familjet e krijuara në shëmbëlltyrën e tij. Kjo është një tablo dashurie pa fund.

Populli i Perëndisë, Shëmbëlltyra e Perëndisë dhe Dashuria

Portreti përputhet me atë që dimë për Perëndinë në vende të tjera në Shkrim. “Perëndia është dashuri,” thotë apostulli Gjon (1 Gjoni 4:8, 16). Dashuria e tij nuk mund të krahasohet me asgjë

mbi tokë, ajo qëndron shumë më lart dashurisë sipërfaqësore, të kushtëzuar dhe sentimentale që sundon mes ithtarëve pas-modernë të këtij termi. Dashuria hyjnore është dashuri e mbinatyrshme, është ajo lloj dashurie për të cilën vetëm Zoti dhe ata që mbartin shëmbëlltyrën e tij janë të aftë. Kjo është një dashuri “më e madhe” (Gjoni 15:13), një dashuri që është gati të japë jetën e vet (1 Gjoni 3:16), që të përfshijë në përmbajtjen e saj jetën e një tjetri (Luka 10:25-37), dhe të japë gjithçka për të shpenguar ekzistencën e të tjerëve (Marku 10:45). Për më tepër, është saktësisht ajo lloj dashurie që përcillet mes anëtarëve të Hyjnisë. Ati e do Birin (Gjoni 17:26), Biri e do Atin (Gjoni 15:9), dhe Fryma e Shenjtë përlëvdon Atin dhe Birin (Gjoni 14:26).

Shumë shkrimtarë e kanë identifikuar këtë dashuri të drejtuar ndaj tjetrit si tiparin dallues të Hyjnisë. “Vetë qenia e Perëndisë është dashuri, që ekziston përjetësisht dhe në mënyrë të domosdoshme mes personave të Hyjnisë.”² Perëndia tre-personal manifeston “dashuri të pa fund në marrëdhënie.”³ “Dashuria që jep nga vetja është faktori dinamik i jetës Trinitariane të

Perëndisë.”⁴ “Tabloja e Perëndisë” është një tablo “dashuria e të cilit, madje që para krijimit të ndonjë gjëje është një dashuri e orientuar ndaj tjetrit.”⁵

Ajo që ndoshta është gjëja më e habitshme rreth dashurisë së Perëndisë, gjë e cila sigurisht që ka më tepër lidhje me kuptimin tonë për kishën, është që Zoti dëshiron ta ndajë dashurinë e tij me ne, jo vetëm duke na bërë objektet e asaj dashurie por gjithashtu duke na pajisur që ta ndajmë atë dashuri me të tjerët. Duke na krijuar në shëmbëlltyrën e tij, ai na ka përshtatur që të riprodhojmë dashurinë ndër-marrëdhënore të familjes Trinitariane, që të përcjellim mes anëtarëve të familjeve tona dashurinë që gufon mes Hyjnisë së shenjtë.

Kur ne përmbushim thirrjen tonë - kur familjet që përhapin dashuri mbushin globin - e nënshtrojmë planetin përmes një lloj administrimi që e begaton botën dhe gjithë sa ajo përmban. Përmes migrameve të gjera të familjeve që reflektojnë shëmbëlltyrën e Perëndisë që jep prej vetes, krijimi shpërthen në një këngë mirënjohjeje plot pasion për Krijuesin e vet.

Populli i Perëndisë, Shëmbëlltyra e Perëndisë dhe Mëkati

Por ekziston një problem. Populli i Perëndisë nuk ka qenë besnik ndaj mandatit që i është dhënë. Në vend që të manifestojnë dashurinë sakrifikuese ata janë treguar uzurpues. “Gruaja pa... pemën... dhe mori nga fryti i saj... dhe i dha edhe burrit të saj” (Zanafilla 3:6). Tragjikisht mëkati i familjes së parë është bërë rrënimi i çdo familjeje. “Sepse të gjithë mëkatuan dhe u privuan nga lavdia e Perëndisë” (Romakëve 3:23). Larg përhapjes së lavdisë së Tij në mbarë tokën, familjet kanë kërkuar lavdinë e tyre dhe kështu kanë shkaktuar një errësirë të tmerrshme mbi tokë. Në të vërtetë çdo ligësi tokësore mund të gjurmohet pas tek ai defekt i vetëm Adamik. Të gjitha problemet e marrëdhënieve – si abuzimi ndërpersonal, përleshjet raciale apo trazirat ndërkombëtare – burojnë prej dështimit për të mishëruar lavdinë e dashurisë së Perëndisë.

Shqyrtimi ynë i popullit të Perëndisë do të ngecte në vend nëse nuk do të ishte për faktin që dashuria e Perëndisë për mëkatarët është më e fortë se dënimi i tij ndaj mëkatit. Për të qenë

të sigurt, Ati qiellor e urren mëkatin. Mëkati përfaqëson një fyerje personale ndaj tij. Mëkati e zbeh lavdinë e tij në botë dhe e shpërfytyron shkëlqimin e burrave dhe grave të krijuar sipas shëmbëlltyrës së tij. Cili është ai at i mirë që nuk do tërbohej nga degjenerimi i fëmijëve të tij? Kush do t'i hidhte faj një ati të tillë nëse në zemërimin e tij thjesht t'i braktiste pasardhësit në pasojat e rebelimit të tyre – në të vërtetë t'i dorëzoi familjet në kancerin e egoizmit të tyre?

SHPËTIMI I POPULLIT TË PERËNDISË

Megjithatë, në mënyrë të mahnitshme Ati ynë qiellor ideoi një plan shpëtimi për njerëzimin. Ai zgjodhi një familje nga një shumicë familjesh dhe e urdhëron popullin e tij të zgjedhur të shkëlqejë sërish lavdinë e shëmbëlltyrës së tij në botë. Së pari, është familja e Noeut e cila u shpëtua nga përmbytja, të cilës iu bë thirrje të shumohej dhe ta mbushte gjithë tokën (Zanafilla 9:1). Fatkeqësisht, Noeu dhe pasardhësit e tij ranë në të njëjtin mëkat që shkatërroi Adamin dhe Evën.

Prandaj Perëndia zgjodhi një familje tjetër, kësaj here në krye të kësaj familjeje ishte patri-

arku Abraham, dhe i caktoi pasardhësit e tij që të ishin ata përmes të cilëve “të bekoheshin tërë familjet e dheut” (Zanafilla 12:3). Por edhe kjo familje, ra në mëkat, duke e reduktuar lavdinë e shëmbëlltyrës së Perëndisë thjesht në një regëtimë të idesë origjinale. Herë pas herë Perëndia e ripërtëriu popullin e tij në mënyrë të hirshme, duke ngritur versione të reja të kombit të Izraelit dhe duke u bërë thirrje të ishin besnikë ndaj besëlidhjes së tij dhe manifestimit të karakterit të tij përrëth botës. Por në mënyrë të përsëritur – edhe pse me disa raste suksesi – Izraeli dështoi të jetonte sipas thirrjes së tij.

Është e qartë që familja e Perëndisë nuk është e aftë të plotësojë mandatin e saj hyjnor. Ajo është defektoze në thelb të qenies së vet. Në rrënjët e saj ajo nuk e përlëvdon Perëndinë. Në zemrën e vet kërkon të lartësojë veten. Për shkak të kësaj ngurtësie të brendshme Izraeli është e kundërta e asaj që Perëndia kishte për qëllim të ishte populli i tij.

Dështimi i popullit të tij të zgjedhur nuk e surprizoi Perëndinë, dhe as nuk e pengoi planin e tij për krijimin. Gjithsesi pjesa më e madhe e planit ishte ende duke ardhur, dhe Dhiata e Vjetër siguron të dhëna torturuese për zbulimin

përfundimtar të tij. Perëndia do të bëjë “një besëlidhje të re me familjen e Izraelit” në të cilën defekti i mëkatit është hequr tej. “Do ta shtie ligjin tim në mendjen e tyre dhe do ta shkruaj mbi zemrën e tyre” (Jeremia 31:31-33). “Do t’ju jap një zemër të re dhe do të shtie brenda jush një shpirt të ri” (Ezekieli 36:26-27).

Përmes Frymës së tij Perëndia do kryejë një kirurgji zemre, do të vendosë një impuls të ri brenda zemrave tona, një ligj të brendshëm të cilin apostulli Pal e identifikon si ligjin e dashurisë: “Sepse gjithë ligji përmblihet në këtë fjalë, të vetme: “Duaje të afërmin tënd porsì vetveten!” (Galatasve 5:14) Ky është premtim marramendës. Që nga kohët e përjetshme qëllimi i Perëndisë ishte të krijonte një familje të re, zemrat e antarëve të së cilës do të pastroheshin nga defekti i mëkatit dhe do të mbusheshin me ligjin e dashurisë, një impuls ky i fuqizuar nga Fryma e vetë Perëndisë që do banonte brenda tyre. Krijimi pret me padurim shfaqjen e kësaj familjeje!

Parashikimi i një Populli të ri

Profeti Isaia parashikon këtë familje të rikrijuar. Ai e identifikon “Izraelin” e ri si shërbëtor të

Timothy Savage

Perëndisë, i cili (i përshkruar me fjalë që të kujtojnë Zanafillën) do të jetë “drita e kombeve, me qëllim që të jesh Shpëtimi im deri në skajet e tokës” (Isaia 42:6, 49:6). Kohën e saktë se kur do të vijë kjo familje Isaia nuk na e zbulon kurrë, por na ofron tregues të rëndësishëm. Një fëmijë do të lindë (Isaia 9:6-7), dhe ky fëmijë do të bëhet shërbëtor që do të durojë vuajtje të patregueshme (Isaia 52:13-53:12).

Në këtë pikë, të dhënat bëhen edhe më të vështira për t’u deshifruar. Nganjëherë shërbëtori identifikohet me familjen e Perëndisë (Isaia 41:8) dhe nganjëherë me një individ (Isaia 49:6-7). Fakti sesi shërbëtori (nga vuajtjet e të cilit do të lindë një njerëzim i ri) mund të jetë në të njëjtën kohë një grumbull njerëzish dhe një individ lihet në dorën e lexuesit që ta meditojë. Por me kalimin e shekujve gjithçka bëhet e qartë: në një qytezë të vogël të një province të parëndësishme në brigjet lindore të Mesdheut, lind një djalë. “Kur u mbush koha, Perëndia dërgoi Birin e tij” (Galatasve 4:4).

Krishti dhe Populli i Perëndisë

Ky bir – emri i të cilit është Jezus, thirrja e të cilit është Mesia, titulli i të cilit është Zot – do

përmbushë planin e përjetshëm të profetizuar nga Isaia. Apostulli Pal ngazëllon ndërsa përshkruan këtë plan: “misterin që u mbajt i fshehtë gjatë shekujve dhe brezave, por që tani iu shfaq shenjtoreve të tij, të cilëve Perëndia deshi t'ua bëjë të njohur cilat ishin pasuritë e lavdisë së këtij misteri ndër johebrenjtë, që është Krishti në ju, shpresë lavdie” (Kolosianëve 1:26-27). Ja pra më në fund ka arritur prania e Perëndisë që banon përbrenda e cila u sinjalizua nga profetët, lavdia e shëmbëlltyrës së Perëndisë, e shkruar në zemrat njerëzore, largimi i mëkatit përmes ligjit të brendshëm të dashurisë. Krishti - vdekja vetëzbrazëse e të cilit në kryq prezantoi shprehjen më të lartë të dashurisë hyjnore - tani vjen të banojë në ne. Dashuria e mbinatyrshme e Perëndisë, për shkak të pranisë brenda banuese të Krishtit tani mundet të përsoset në zemrat tona (1 Gjoni 4:12).

Trupi i Krishtit: Personal dhe i Përbashkët

Për shkak të fokusit tonë tek natyra dhe roli i kishës, është absolutisht thelbësore të pranojmë që dashuria brenda banuese e Krishtit është vendosur në një shumicë zemrash njerëzore.

Kur apostulli Pal shkroi ato fjalë vendimtare në pergamenë – “Krishti në ju, shpresë lavdie” – sinjalizoi (duke përdorur përemrin shumë për “ju”) që ky është një bekim që i është dhënë një grumbulli njerëzish.

Kjo nuk sugjeron që Krishti nuk banon individualisht brenda zemrave njerëzore. Sigurisht që banon, por jo në zemra të izoluara nga zemrat e tjera. Në fund të fundit, bëhet fjalë për një familje zemrash në të cilat Krishti vjen të banojë (2 Korintasve 4:6). Ku e gjejmë në tokë një familje të tillë të mbushur me dashuri? Shkrimet e bëjnë të qartë: kjo gjë ndodh brenda trupit kreu i të cilit është Krishti; ndodh brenda kishës që mban emrin e tij.

Tani më në fund jemi në një pozitë që të kuptojmë gjithë mahninë e këtij komuniteti të shenjtë. Por para se të nxjerrim disa rrjedhoja, është e rëndësishme të ballafaqohemi me një pikë shumë jetësore: edhe pse anëtarësia në kishë jepet lirshëm, kjo gjë nuk është arritje automatike. Është diçka të cilën e zotërojmë vetëm me një çmim të lartë. Në gjendjen tonë natyrore, jemi të përshkuar nga mëkati dhe krejtësisht të

papërshtatshëm për praninë brenda banuese të Zotit. Në kryq, përmes një akti vetë-sakrifikimi pafundësisht më të madh se çdo gjë që mund të kemi parë në historinë njerëzore, Krishti e anuloi borxhin e mëkatit tonë dhe drejtësinë e tij e vendosi në llogarinë tonë (Kolodianëve 2:13-14, 2 Korintasve 5:21).

Jo vetëm kaq, por ai gjithashtu i këputi zinxhirët e mëkatit duke qenë njeriu i parë që e jetoj gjithë jetën e vet pa kërkuar lavdinë e tij, madje deri në atë pikë që t'i nënshtrohej vullnetarisht poshtërimit të vdekjes në kryq (1 Gjoni 3:5). Duke e hequr qafe mëkatin tonë në këto dy mënyra – duke paguar dënimin për mëkatin dhe duke larguar pushtetin e mëkatit – Krishti na bën të përshtatshëm për të qenë anëtarë të komunitetit të tij të shenjtë. Përfshirja jonë në trupin e Krishtit ishte e kushtueshme për të dhe shumë e çmuar për ne.

Shpesh mendojmë për kryqin vetëm në mënyrën sesi zbatohet tek individët. Për shkak të ungjillit të Jezu Krishtit, individët mund të shpëtohen prej zemërimit të Perëndisë dhe të jenë të sigurt që kanë një vend në përjetësinë

qiellore. Edhe pse këto realitete nuk duhet të zvogëlohen në asnjë mënyrë por përkundrazi të çmohen me një gojë plot lavdërime, kufizimi i frytit të veprës së Krishtit në shpëtimin e zemrave individuale do të thotë ta lexosh Biblën përmes lenteve individualiste të kohës tonë. Gjithsecili që është pajtuar personalisht përmes sakrifkimit të trupit fizik të Krishtit përfshihet në trupin e përbashkët të Krishtit. “Sepse të gjithë ne jemi pagëzuar në një Frymë të vetëm në të njëjtin trup” (1 Korintasve 12:13). Prandaj, dimensionet më të mëdha të planit të Perëndisë për krijimin përkufizohen në mënyrë marramendëse mbi të gjithë ata që janë brenda këtij trupi të përbashkët, brenda popullit të Perëndisë që është themeluar sërish në dhe përmes Krishtit.

Trupi i Krishtit: Lokal dhe Universal

Kisha e Jezu Krishtit është një trup shumë i madh, asgjë më pak se një komunitet mbarëbotëror besimtarësh në Krishtin. Me fjalë të tjera, kisha është universale. Por – dhe këtu kemi një dallim të rëndësishëm – kisha universale është aq e fortë sa janë të suksesshme manifestimet e saj

lokale. Drama e planit të Perëndisë për krijimin mishërohet në mënyrë të veçantë në nivelin e bashkësive lokale. Kjo është arsyeja pse apostulli Pal lutet në mënyrë të veçantë për kishat në Galaci dhe Efes, viziton kishat lokale në Korint dhe Filipi, dhe u shkruan kishave lokale në Romë dhe Selanik – letra të cilat i interpretojmë personalisht në sfondin privat të leximit tonë personal të Biblës por përmbajtja e tyre më së pari synonte të ndërtonte komunitete të tëra njerëzish të quajtura kisha lokale.

Në dimensionin e përbashkët të planit të Perëndisë dallojmë gjenialitet. Vetë bota nuk është asgjë tjetër përveçse një përmbledhje marrëdhëniesh njerëzore, shumica e të cilave janë të prishura, të shpëputura prej trazirave dhe zënkave, dhe më në fund të shkatërruara nga egoizmi i mëkatit. Përçarja mbretëron në çdo nivel, nga marrëdhëniet në shkallë të ulët si martesat (ku pothuaj gjysma e martesave në Amerikën e Veriut përfundojnë në divorc) tek marrëdhëniet në shkallë të larta si kombet (kur në këtë moment ka pothuaj dyzetë luftëra në rang ndërkombëtar) dhe gjithçka tjetër ndërmjet (ku

vijat e konfliktit kalojnë përmes gjinive, racave, partive politike, brezave, preferencave seksuale, dhe një liste marrëdhëniesh të tjera e cila mund të zgjatet pothuaj pafundësisht). Plasaritjet dhe ndarjet në njësitë e marrëdhënieve janë errësira që ka pllakosur më tepër botën tonë.

UNITETI NË KISHË

Por kjo është një errësirë për të cilën kisha është pajisur në mënyrë të veçantë që ta dëbojë. Familja e Perëndisë karakterizohet nga një unitet i veçantë. Marrëdhëniet që dikur ishin të plasaritura janë shëruar në mënyrë të mbinatyrshme. Madje edhe Judenjtë dhe Johebrenjtë, etnicitete që dikur njiheshin për armiqësinë e tyre, janë bashkuar në një trup. Si? Ata “u afruan me anë të gjakut të Krishtit” (Efesianëve 2:13). Ata janë “pajtuar të dy me Perëndinë në një trup të vetëm me anë të kryqit, mbasi vrau armiqësinë në vetvete” (Efesianëve 2:16). Krishti i ka dhënë një goditje vdekjeprurëse përçarjes së shkaktuar nga mëkati, plagëve sociale të egoizmit dhe krenarisë, dhe kështu e ka prishur murin ndarës dhe ka sjellë së bashku në një njerëzim një familje të re në të cilën

“gjithë ndërtesa, e lidhur mirë, rritet për të qenë një tempull i shenjtë në Zotin... një banesë e Perëndisë në Frymë” (Efesianëve 2:15, 19-22).

Perëndia përmes Krishtit në fakt po bën banesën e tij në këtë familje të re të rikrijuar. Kjo është gjë e mirë për shkak se me dashurinë e tij që zbraz veten e cila banon brenda zemrave të përbashkëta të këtij njerëzimi të ri, duke i lidhur anëtarët e tij gjithnjë e më fort me njëri-tjetrin, kjo familje e re e bashkuar shërben si një rreze shprese në mes të familjeve të thyera të botës. Përmes kishave lokale, ndërsa ato shumëfishohen dhe e mbushin tokën, lavdia e Krishtit që sjell unitet bëhet e dukshme në marrëdhëniet e plagosura të këtij planeti.

Dhuntitë Frymërore

Është e rëndësishme të vlerësojmë saktësisht sesi dashuria e Perëndisë vepron në mënyrë praktike. Në mënyrë të mahnitshme, çdo person që ka rilindur në Krishtin i bashkohet kishës lokale me një dhuratë të mbinatyrshme nga një Perëndi i hirshëm, një dhuratë e Frymës së Shenjtë, një talent i veçantë dhe unik. Mund të jetë dhuntia e shërbimit apo e mësimdhënies, ajo e besimit apo

e administrimit, apo cilado nga dhuntitë e tjera (për listat e dhuntive shih Romakëve 12:6-8 & 1 Korintasve 12:7-10).

Asnjë dhunti nuk duhet të nënvlerësohet; secila prej tyre përfaqëson një dobi të jashtëzakonshme, dhe është dhënë “sipas masës së dhuntisë së Krishtit” (Efesianëve 4:7), dhe secila është e efektshme në mënyrë dinamike, “të gjitha këto i bën i njëjti dhe i vetmi Frymë” (1 Korintasve 12:11). Perëndia i shpërndan dhuntitë në mënyrë strategjike mes popullit të tij, duke u siguruar që kishat lokale të pajisen me burimet e nevojshme që të lulëzojnë për lavdinë e tij; ai e ka vendosur “çdo gjymtyrë të trupit si ka dashur” (1 Korintasve 12:18).

Ja cila është gjëja më e rëndësishme që duhet të kuptojmë rreth dhuntive frymërore: ato jepen nga Fryma e Shenjtë në mënyrë që të dhurohen, t’u jepen bujarisht anëtarëve të tjerë të trupit për rritjen e të njëjtit trup, “për ndërtimin e trupit të Krishtit” (Efesianëve 4:12). Kur çdo anëtar i kishës lokale e dhuron dhuntinë e tij apo të saj, kur çdo person investon nga ana frymërore tek të tjerët, rezultati është absolutisht marramendës: anëtarët e kishës lokale lidhen së bashku në një bashkim të

lavdishëm. “Prej të cilit gjithë trupi, i lidhur mirë dhe i bashkuar, me anë të kontributit që jep çdo gjymtyrë dhe sipas forcës së çdo pjese të veçantë, shkakton rritjen e trupit, për ndërtimin e vetes së tij në dashuri” (Efesianëve 4:16). Realisht!

Kur njerëzit me bujari ua dhurojnë dhuntitë e tyre anëtarëve të tjerë të trupit, i tërheqin ata në një lidhje të pandashme me veten e tyre. Duke derdhur veten e tyre ata i tërheqin të tjerët. Duket sikur ligjet e fizikës thyhen (kush ka dëgjuar ndonjëherë që një derdhje të krijojë një bashkim të pandashëm?) e megjithatë kjo ka plotësisht kuptim. Kur çdo anëtar i trupit përfshihet në derdhjen e shërbimit, të gjithë anëtarët bëhen gjithnjë edhe më të bashkuar, aq shumë sa në fakt fillojnë t'i ngjasojnë vetë Krishtit.

Në të vërtetë, ajo që përcillet mes tyre është saktësisht dashuria e Krishtit që banon brenda tyre. E karakterizuar nga shprehje të shumta të dashurisë së tij sakrifikuese, kisha lokale arrin “masën e shtatit të plotësisë së Krishtit” (Efesianëve 4:13) dhe “[rritet] në çdo gjë drejt atij që është kreu, Krishti” (Efesianëve 4:15). Të shohësh këtë trup njerëzish do të thotë që në një kuptim shumë real të shohësh vetë Zotin Jezus.

Fuqia e Kishës

Fuqia e kësaj shfaqjeje zor se mund të mbitheksohet. Është e ngjashme me bashkimin bërthamor. Atomet janë një nga mrekullitë më të vogla dhe më të padukshme të botës, por kur dy prej këtyre strukturave jashtëzakonisht të vogla bashkohen me njëra-tjetrën, krijohet një reagim jashtëzakonisht i madh fuqie. Kur ndodh që disa nga këto atome të bashkohen me njëri-tjetrin ndodh diçka akoma dhe më e fuqishme: një shpërthim energjie termobërthamore e cila është në gjendje të ndezë dritat e një qyteti të tërë.

Si është e mundur që një atom i tillë kaq i vogël dhe në dukje i parëndësishëm të prodhojë shfaqje kaq marramendëse fuqie? Kur isha djalë i ri, mendohesha për këtë pyetje ndërsa bëja sërif në brigjet e detit përballë centralit bërthamor të San Onofres në Kaliforni. Ndërsa prisja ndonjë valë të mirë, sodisja kupolën e tij gjigante dhe mrekullohesha nga ato mijëra shtylla shërbimi që ishin radhitur si një ushtri shumë e rregullt dhe ishin gati të përcillnin sasi masive energjie nga copëza aq të vogla saqë nuk mund të shihen me sy. Kjo ishte një shfaqje marramendëse.

Megjithatë, energjia e bashkimit bërthamor është e parëndësishme nëse krahasohet me fuqinë që buron brenda një kishë lokale. Kur anëtarët e kishës lokale derdhin dashurinë e Krishtit tek njëri-tjetri, ndodh një seri dramatike “shpërthimesh”, reagim pas reagimi, dhe çlirohet mjaft energji jo vetëm për të furnizuar gjithë dritat e neonit të një qyteti dhe furrat me mikrovalë, por, më e rëndësishmja, çlirohet një energji që mund të sjellë dritë frymërore në një botë që po vdes në errësirë. Në sytë e qytetarëve të pistë të botës, të njollosur në rrëmujë dhe ndasi, dashuria e kishës lokale s’ka sesi të mos jetë një imazh më rigjallërues. Kjo ka për të bërë që shumë të ngrenë zërin dhe të lëvdojnë dhe nderojnë Burimin e kësaj dashurie (Mateu 5:16).

Dashuria dhe Kisha

Për këtë arsye nxitja e apostullit Pal drejtuar kishave lokale nuk ndryshon kurrë, “Vishni dashurinë, që është lidhja e përsosmërisë” (Kolosianëve 3:14); “Mos i kini asnjë detyrim askujt, përveçse ta doni njëri-tjetrin, sepse ai që e do tjetrin e tij e ka përmbushur ligjin” (Romakëve

13:8); “Tani, pra, këto tri gjëra mbeten: besimi, shpresa dhe dashuria; por më e madhja nga këto është dashuria” (1 Korintasve 13:13); “Me dashuri t’i shërbeni njëri-tjetrit. Sepse gjithë ligji përmbledhet në këtë fjalë, të vetme: ‘Duaje të afërmin tënd porsì vetveten!’” (Galatasve 5:13-14); “Dhe Zoti shtoftë dhe teproftë në dashurinë për njeri tjetrin dhe për të gjithë, ashtu si edhe ne ndaj jush” (1 Thesalonikasve 3:12).

Një thirrje e ngjashme jepet nga apostulli Gjoni: “Sepse ky është mesazhi që dëgjuat nga fillimi. Ta duam njeri-tjetrin” (1 Gjoni 3:11); “Shumë të dashur, le ta duam njeri tjetrin, sepse dashuria është nga Perëndia dhe kushdo që do, ka lindur nga Perëndia dhe e njeh Perëndinë” (1 Gjoni 4:7). Kështu bën edhe Pjetri: “Dhe të keni para së gjithash një dashuri të madhe për njeri tjetrin, sepse ‘dashuria do të mbulojë një shumicë mëkatesh’” (1 Pjetri 4:8). Nuk ka dyshim që këto nxitje e kanë burimin në fjalët e vetë Jezusit: “Prej kësaj do t’ju njohin të gjithë që jeni dishepujt e mi, nëse keni dashuri për njëri-tjetrin” (Gjoni 13:35). Dashuria është tipari pa të cilin familja e Perëndisë s’mund të ekzistojë.

Shembuj sesi kjo dashuri funksionon në praktikë gjenden kudo në shkrimet apostolike: “Mbani barrët e njëri-tjetrit dhe kështu do të përmbushni ligjin e Krishtit” (Galatasve 6:2); “Mos mendojë secili për interesin e vet, por edhe atë të të tjerëve. Kini në ju po atë ndjenjë që ishte në Jezu Krishtin” (Filipianëve 2:4-5); “kërkoni gjithmonë të mirën edhe te njeri-tjetri edhe te të gjithë” (1 Thesalonikasve 5:15); “Por jini të mirë dhe të mëshirshëm njeri me tjetrin, duke e falur njëri-tjetrin, sikurse edhe Perëndia ju ka falur në Krishtin” (Efesianëve 4:32); “Gëzohuni me ata që gëzohen, dhe qani me ata që qajnë. Kini të njëjtat mendime njeri me tjetrin; mos lakmoni për lart, por rrini me të përunjurit; mos e mbani veten për të mençur” (Romakëve 12:15-16). Mund të gjejmë shembuj të tjerë pa fund përderisa nuk ka ndonjë kufizim për mënyrat në të cilat një kishë lokale mund të manifestojë diçka kaq të pakufishme sa dashuria e Krishtit. Kjo është një dashuri që tejkalon çdo njohuri (Efesianëve 3:19).

Nuk ka fjalë njerëzore për të përshkruar rëndësinë strategjike të kësaj dashurie. Kisha lokale dhe dashuria e saj përfaqësojnë antidodën

e vetme të sigurt për një botë moderne të zhytur në mëkat dhe dëshpërim. Njerëzit sot po përpiqen të hedhin një hap para dhe të ruajnë një ekzistencë me kuptim por vazhdimisht po zhyten në rërën thithëse të pasigurisë dhe konfuzionit. Ndërsa kërkojnë miqësi marrin plagë në shpirtin e tyre. Dëshirojnë shoqëri, por pllakosen nga vetmia. Kërkojnë vetëbesim, por janë të kapluar nga dyshimi rreth vetes. Dëshirojnë siguri por torturohen nga ankthi.

Njerëzit janë të lodhur, të mbuluar nga errësira me fare pak kënaqësi, e megjithatë zvarriten përpara në kërkim të ngushëllimit në çfarëdo gjëje që mund t'i shpërqendrojë nga jetët e tyre boshe – një ekran, një shishe birrë, një dëfrim. Kur edhe këto gjëra dështojnë, i pushton dëshpërimi dhe fillojnë të dëshirojnë - fillojnë të luten – që dikush që është para tyre në këtë shteg të ngrejë zërin dhe t'iu tërheqë vëmendjen tek diçka e bukur, diçka reale, diçka e mbinatyrshme - çfarëdo gjëje që mund të heqë qafe dëshpërimin dhe të ngjallë shpresën.

Ekziston diçka që shpall saktësisht një çlirim të tillë. Është diçka aq e shkëlqyer saqë në fakt

e transformon sfondin përreth. Ky është trupi i Krishtit. Veç të shohësh një copëz të kishës lokale, kishës lokale në veprim, anëtarët e së cilës ndërveprojnë me dashuri ndaj njëri-tjetrit, duke derdhur dhuntitë e tyre të dhëna nga Perëndia në jetët e njëri-tjetrit, duke shpalosur kështu në vetësakrifikimin e tyre të paepur dashurinë e vetë Jezu Krishtit që ka trajtën e kryqit, do të thotë të dëshmosh shumëfish më tepër dritë nga sa mund të fillojnë të kuptojnë mendjet laike. Do të thotë të shohësh atë që i mungon shoqërisë, një dashuri pa të cilën shpirtrat fishken dhe vdesin, një dashuri të cilën të gjithë njerëzit (e dinë apo jo) e dëshirojnë me shumë pasion. Kjo është dashuria që gjendet në mënyrë ekskluzive në kishën lokale.

Kisha që nuk bën kompromis

Kjo na sjell tek një pyetje absolutisht jetësore. A do ta plotësojë kisha lokale qëllimin e saj dhe të ndriçojë si dritë e shkëlqyeshme në errësirë? Gjithashtu, a do të bëjë gjithçka për ta ruajtur pozitën e saj si mbartësja e dashurisë trinitariane? Nuk është aspak e habitshme që Pali u përgjërohet vëllezërve

dhe motrave në Krishtin që ta ushqejnë dashurinë e tyre dhe ta ruajnë unitetin me çdo kusht:

Pra, në qofte se ka ndonjë ngushëllim në Krisht, ndonjë ngushëllim dashurie, ndonjë pjesëmarrje të Frymës, ndonjë mallëngjim e dhembshuri, atëherë e bëni të plotë gëzimin tim, duke pasur të njëjtin mendim, të njëjtën dashuri, një unanimitet dhe një mendje të vetme. Mos bëni asgjë për rivalitet as për mendjemadhësi, por me përulësi, secili ta çmojë tjetrin më shumë se vetveten. Mos mendojë secili për interesin e vet, por edhe atë të të tjerëve. Kini në ju po atë ndjenjë që ishte në Jezu Krishtin. (Filipianëve 2:1-5)

Ka shumë gjëra që varen nga uniteti i kishës lokale. Ky unitet duhet të ruhet me vigjilencën më të lartë.

Mund të jemi mirënjohës që kisha lokale nuk është e vetme në këtë përpjekje. Vetë Zoti është udhëheqës i besueshëm në çështjet e shenjtërimit kishtar. Në sovranitetin e tij, ai i çon njerëzit e

vet drejt përjetimeve të vuajtjes, sepse përmes vuajtjes ai mund të heqë tej krenarinë e cila shumë kollaj mbjell përçarje. Me fjalë të tjera, ai mishëron përrulësi (pa të cilën nuk mund të ketë dashuri të vërtetë) duke prezantuar mundime që në shumë mënyra ngjasojnë me mundimet që përjetoi vetë Krishti.

Ai u kërkon njerëzve të tij të “mbajnë në trupin e tyre vdekjen e Zotit Jezu” (2 Korintasve 4:10) dhe të “plotësojnë në mishin e tyre atë që u mungon mundimeve të Krishtit” (Kololianëve 1:24). Duke u bërë gjithnjë e më të ngjashëm “me Krishtin në vdekjen e tij” (Filipianëve 3:10), duke këmbëngulur përgjatë të njëjtit mohimi dhe izolimi që përjetoi vetë Zoti (2 Korintasve 13:4) – një pasojë kjo aspak e papritur e manifestimit të një dashurie kaq të kundërt me egoizmin e botës sa që mbart me vete një kërcënim vdekjeprurës ndaj saj dhe udhëve të saj – anëtarët janë të përgatitur të “shfaqin në trupat e tyre jetën e Jezusit” (2 Korintasve 4:10). Ata janë të përgatitur të bëhen përcjellës të jetës së ringjallur tek gjithnjë e më tepër njerëz, duke bërë që “hiri, duke arritur me anë të shumë personave, të prodhojë falënderim

me tepri për lavdi të Zotit” (2 Korintasve 4:15). Vuajtja, kur vjen prej dorës së një Perëndie sovran, vepron në mënyrë paradoksale për të mishëruar dashuri dhe për të nxitur një dëshmi të ndritshme në botë (1 Pjetri 1:6-7).

KISHA DHE UNGJILLËZIMI

Ndërsa kisha lokale duhet ta ruajë unitetin brenda saj, ajo gjithashtu duhet ta tregojë këtë unitet jashtë saj. Me fjalë të tjera, populli i ri i Perëndisë duhet të evitojë veçimin. Kjo është pjesë përbërëse e planit kozmik të Perëndisë për ta përdorur këtë familje për të shpalosur lavdinë e tij para syve të botës. “Kur të shenjtërohem tek ju, para syve të tyre” (Ezekieli 36:23). Por edhe kishat që e mbështesin thirrjen për të përhapur dritën nga jashtë mund të pengohen në dëshminë e tyre. Ato mund të përpiqen t’u bëjnë përshtypje dhe t’i tërheqin të jashtmit mbi kushtet e botës, duke përshtatur stilin e adhurimit, mënyrën e veshjes, dhe madje edhe përmbajtjen e predikimeve të tyre për të kënaqur shijet e botës.

Kjo përjasje në thelb është e mangët. Kur kishat lokale përpiqen t’u japin njerëzve atë që

dëshirojnë janë duke ndjekur qëllime të kundërta me ungjillin e Krishtit. Në një moment të caktuar do t'iu duhet të dalin hapur, të ndryshojnë drejtim dhe t'i tronditin vizitorët e tyre me zbulesën që ndjekësit e vërtetë të Krishtit në fakt vdesin ndaj dëshirave të tyre – ata mohojnë veten, marrin kryqin dhe ndjekin Jezusin (Marku 8:34-35). Mund të vihet në dyshim nëse shumë kisha mund t'i kthejnë pas gjërat që kanë thënë për t'i tërhequr njerëzit në fillim.

Ungjilli i Krishtit në Kontrast me Botën

Kisha lokale duhet të kujtojë që ajo është më e dobishme në botë kur është e ndryshme nga bota. Ajo nuk ka pse të përpiqet të jetë ndryshe. Thjesht ka nevojë të jetë vetvetja – një rreze e ndritshme e dashurisë sakrifikuese të Krishtit. Dhe duke qenë vetvetja, në fakt ajo e do botën. Çfarë mund të jetë më e dashur në një epokë të humbur në mjegullat e subjektivitetit sesa të predikosh të vërtetën e Fjalës së Perëndisë dhe ungjillin shqeto të Jezu Krishtit? Çfarë mund të jetë më e dashur në një botë të zhytur në dëshpërim dhe të ngarkuar me këngë të trishtueshme sesa të

shpërthesh në gëzimin e shfrenuar të adhurimit të vërtetë të krishterë dhe në këngë që lartësojnë Krishtin? Çfarë mund të jetë më e dashur në një kohë kur njerëzit kërkojnë më kot për një dashuri që do t'i ushqejë shpirtrat e tyre sesa t'i pushtosh vizitorët me një dhembshuri që ngjason me atë që gjendet në kryqin e Krishtit? Kisha lokale e do botën më mirë kur mishëron në mënyrë më të qartë atë që bota nuk e ka.

Martyn Lloyd-Jones, një predikues i madh i shekullit të kaluar, lëshoi një sfidë të fortë për kishën në kohën e tij:

Duket sikur jemi vërtet të tmerruar nga të qënurit ndryshe. Prandaj përpiqemi kaq shumë dhe mundohemi ta bëjmë kishën popullore dhe tërheqëse për njerëzit... [Por] bota pret që i krishteri të jetë ndryshe dhe sheh tek ai për diçka tjetër, dhe këtu tregon një ide për jetën që shpesh u mungon frekuentuesve të rregullt të kishës... nëse [një person] ndihet rehat në çfarëdo kishe pa besuar në Krishtin si Shpëtimtarin e vet personal, atëherë

ajo nuk është aspak kishë, por një vend argëtimi apo një klub shoqëror.⁶

Kisha lokale duhet të çohet dhe të jetë kisha lokale, një trup njerëzish të përkushtuar ndaj predikimit të ungjillit të paholluar të Jezu Krishtit. Në të vërtetë, ungjilli duhet të formojë qendrën e gjithçkaje që kisha është dhe bën. Për Palin kjo do të thotë dy gjëra: predikimi i Krishtit Jezus si Zot dhe veten tonë si shërbëtorë të Jezusit (2 Korintasve 4:5). Asnjë nga këto theksime nuk do t'i bënte përshtypje botës egoiste të antikitetit Greko-Romak, asnjëri prej këtyre theksimeve nuk do t'iu siguronte shumë mbështetje për një strategji për të fituar të humburit. Megjithatë Pali nuk u tut. Predikimi i tij është i paepur.

Është interesante që Pali e përdor vetëm këtu foljen për predikim me më tepër se një kundrinor, njëri prezanton përmbajtjen verbale (Krishtin Jezus si Zot) dhe tjetri prezanton sjelljen (veten tonë si shërbëtorë). Vendin qendror në kerigmën (predikimin) e Palit e zë shpallja që Jezusi është Zot dhe që ai, Pali është shërbëtor. Kur ndjekim shembullin e Palit dhe predikojmë në këtë

mënyrë, dhe kur (si rezultat) kishat lokale bëhen shërbëtore në botën e tyre sikurse ishte Pali në të vetën – apo më mirë të themi sikurse ishte Krishti në të vetën (Marku 10:35-45) – atëherë predikimi ynë jo vetëm që do të jetë më i plotë por gjithashtu do të pranohet me më tepër mirënjohje.

Sjellja e Botës tek Krishti

Çdo kishë lokale shërben në botën e vet në shpalosjen e synimit të saj të dyfishtë sikurse shërbeu Krishti: duke u përpjekur ta sjellë botën tek Krishti, dhe duke e sjellë Krishtin tek bota. Një nga mënyrat më të mira për ta sjellë botën tek Krishti është ta ftosh atë në takimet e kishës lokale. “Jam kënaqur,” komentoi predikuesi Çarls Spërzhën, “ndërsa kam vënë re përpjekjet e zellshme të shumë prej anëtarëve të kishës time për t’i sjellë mëkatarët në Tabernakull për të dëgjuar ungjillin.”⁷ Pranohet që kjo nuk është ide në modë mes strategjeve bashkëkohore të kishës të cilët argumentojmë që ndryshe nga kjo duhet ta takojmë botën në sferën e saj – për një kafe gjatë pushimit në punë, pasi kemi kaluar disa orë në një bar sportiv, në lagje kur nxjerrim qenin për shëtitje.

Edhe pse disa e mohojnë idenë që penetrimi i banesës së botës është jetësor për dëshminë e kishës lokale, na shpëton një mundësi strategjike kur dështojmë ta ftojmë botën në shtëpinë tonë, aty ku familja e Perëndisë mbledhet për të adhuruar Krishtin, ku anëtarët dëgjojnë ungjillin e Krishtit që predikohet me besnikëri dhe zbatohet me kujdes, ku njerëzit i shërbejnë njëri-tjetrit përmes shprehjeve radikale të dashurisë së Krishtit, ku në një cep të kësaj bote të trazuar një familje në fakt po funksionon në përputhje me shëmbëlltyrën e familjes trinitariane të Perëndisë. Mes morisë së marrëdhënieve të prishura dhe familjeve defektoze, ku tjetër do të shohin njerëzit një mënyrë më të mirë për të qenë njerëz sesa mes familjes së Perëndisë? Ne duhet ta ftojmë botën në kishat tona.

Duke theksuar këtë pikë, Pali na tërheq vëmendjen tek fakti që organizmi i quajtur kisha lokale në thelb është një kaleidoskop plot njësi marrëdhëniesh. Ai i grupon anëtarët e trupit të kishës në dyshe: bashkëshortë dhe bashkëshorte, prindër dhe fëmijë, zotërinj dhe shërbëtorë (Efesianëve 5:22-6:9, Kolosianëve 3:18-4:1). Është

menjëherë e dallueshme që çdo dyshe përfaqëson një prej tre blloqeve ndërtues themeltarë të shoqërisë. Por rëndësia e këtyre dysheve nuk vjen prej pranisë së tyre në çdo shoqëri por nga prania e tyre në shoqërinë e Perëndisë.

Për Palin, kisha lokale është bashkësia themelore shoqërore e botës dhe si e tillë ka për qëllim të shërbejë si model për dyshtet e botës. Në marrëdhëniet e saj ndër-personale, dhe në mënyrë të veçantë në marrëdhëniet kishtare të çifteve në kishë, në familje, dhe në biznes, kisha lokale siguron modelet për marrëdhëniet e ngjashme për botën jashtë (shih sërish Efesianëve 5:22-6:9, Kolosianëve 3:18-4:1). Duke pasqyruar lavdinë e dashurisë së Krishtit, çdo dyshe i zbulon botës një mënyrë më të mirë për të jetuar në marrëdhënie. Si do ta shohë bota mënyrën më të mirë (me shpresën që do të reagojë ndaj asaj që sheh duke besuar për shpëtimin e saj në veprën e përfunduar të Krishtit) nëse nuk e ftojmë në takimet e kishës lokale?

Sjellja e Krishtit tek Bota

Ka një dimension të dytë në strategjinë e kishës lokale: sjellja e Krishtit tek bota. Çdo

kishë lokale duhet që të ndjekë me pasion shërbesat e përbashkëta (domethënë, shërbesa që përfaqësojnë jo vetëm përpjekjet e izoluara të anëtarëve individualë por përpjekjet e përbashkëta të të gjithë trupit) në qytetin e vet, duke u shërbyer si fqinjëve ashtu dhe armiqve të tyre, duke u përpjekur të përmirësojnë kushtet e jetës të atyre që kanë nevojë më tepër dhe të krijojnë kushtet në të cilat jetët njerëzore të mund të lulëzojnë në mënyrat që Perëndia synoi në krijim. Me fjalë të tjera, kisha lokale duhet të përqafojë misionin e sjelljes së dashurisë së Perëndisë në qytetin e vet. Ky është një mision i përshkruar jo vetëm në Dhjatën e Vjetër (Isaia 58:6-10) por gjithashtu edhe në Dhjatën e Re (Mateu 25:34-40) dhe që u mishërua më së pari në mësimin dhe shërbesën e Jezusit.

Shëmbëlltyra e Samaritanit të mirë është një shembull i kësaj. Ne riprodhojmë dashurinë e Krishtit kur kujdesemi për jetët e thyera të njerëzve para nesh, duke i mbartur mbi shpinën tonë sikur thyerja e tyre të ishte jona. Ne do të vazhdojmë t'i ngremë jetë të tilla derisa të mos jenë më të thyera – “duke lidhur plagët, duke ua

lyer me vaj dhe verë, duke i çuar në han, duke paguar çfarë të nevojitet, duke treguar mëshirë, duke treguar që jemi vërtet të afërm” (Luka 10:34-37). Ta duash të afërmin porsi veten nuk do të thotë thjesht që ta duash tjetrin aq sa do veten, por të marrësh mbi vete jetën e tjetrit dhe ta bësh atë tënden. Në çdo qytet, kishat lokale duhet të jenë fqinjët më të mirë. “Ne duhet t’i sjellim burrat dhe gratë tek Jezusi përmes dashurisë tonë për ta.”⁸

Në ditët e hershme të epokës së krishterë dy epidemi shkatërrimtare pllakosën Perandorinë Romake. Edhe doktorët më të mençur nuk dinin çfarë antidote të jepnin për këto epidemi, dhe shumë prej tyre, përfshirë edhe doktorin e famshëm klasik Galen u larguan nga qytetet drejt sigurisë relative të fshatit. Por kishte një përjashtim të dukshëm – anëtarët e kishave lokale nuk u larguan:

Shumica e të krishterëve tregoi dashuri dhe besnikëri të pakufishme, duke mos e kursyer kurrë veten por duke menduar vetëm për të tjerët. Duke mos e llogaritur

rrezikun ata u kujdesën për të sëmurët, plotësuan çdo nevojë të tyre dhe u shërbyen në Krishtin dhe kur ata u larguan nga kjo jetë, morën mbi veten e tyre vetë sëmundjen e fqinjëve duke i pranuar dhimbjet me gëzim.⁹

Jobsimtarët e dalluan sakrificën përfaqësuese të të krishterëve: “Shihni sa e duan njëri-tjetrin!”¹⁰ Si anëtarë të kishave moderne është privilegji ynë ta nderojmë këtë trashëgimi të shenjtë, duke menduar në mënyrë strategjike dhe duke u lutur me zell për mënyrën sesi kolektivisht mund të sjellim dashurinë e Krishtit tek nevojtarët e qyteteve tona, si mund të bëhemi një forcë kundër-kulturore duke jetuar brenda kulturës tonë lavdinë e shëmbëlltyrës së Krishtit.

Një copëz Qielli mbi Tokë

Siç mësojmë nga Zanafilla, shëmbëlltyra e Perëndisë kishte për qëllim të mbushte tokën. Siç mësojmë prej Krishtit, kjo është një shëmbëlltyrë që më së shumti zbulohet në dashurinë sakrifikuese të kryqit. Kur kjo dashuri depërton zemrat e një grupi

njerëzish – një mundësi kjo vetëm për ata që përmes veprës së kryqit janë pastruar nga mëkati dhe janë shpallur të drejtë – kur kjo dashuri bën banesën e vet në familjen e Perëndisë, në kishën e Jezu Krishtit, dhe kur shprehjet e kësaj dashurie karakterizojnë marrëdhëniet ndër-personale të kishave lokale në të njëjtën mënyrë ndërsa mishërojnë marrëdhëniet brenda familjes triune të Perëndisë, lavdia e qiellit fillon të rrezatohet mbi tokë.

Populli i Perëndisë i besëlidhjes së re ndërsa është ende duke ecur mbi tokë do të ketë një këmbë në Jerusalemin qiellor. Sytë e tyre do të jenë të hapur ndaj pasurive të trashëgimisë së tyre të lavdishme (Efesianëve 1:18). Kombet do të vinë tek drita qiellore e kësaj familjeje të shenjtë, të uritur për unitetin e marrëdhënieve që nuk janë plasaritur prej egoizmit, për një trup të bashkuar nën një krye të vetëm, për një popull që rrezaton shëmbëlltyrën e dashurisë hyjnore, për një kishë që manifeston dashurinë sakrifikuese të Perëndisë trini (Isaia 60:1-11).

Kisha e Papërsosur

Si mund të mbështetet kisha lokale në një thirrje kaq të lavdishme? Së pari, ajo do të mbështetet

vetëm në mënyrë të papërsosur. Edhe pse dashuria e këtij trupi shkëlqen si një rreze e fortë në mes të natës më të errët, ajo nuk ka për të shpërndarë kurrë më tepër se thjesht rrezet fillestare të lavdisë qiellore. Trupi i Krishtit nuk është përshtatur ende plotësisht me kreun e vet. Mëria dhe ndasitë, në fakt vetë mëkati, ende i prek marrëdhëniet. Por kur trupi i Krishtit nuk e arrin lavdinë e Perëndisë (nganjëherë bie aq poshtë sa vetëm mund të shohë lart), këtë do bëjë; së dyti do t'i ngrejë sytë drejt Jezu Krishtit dhe duke parë lavdinë e Zotit do të transformohet në të njëjtin shëmbëllim nga lavdia në lavdi, nga një manifestim i zbehtë i dashurisë sakrifikuese tek një më i shkëlqyer (2 Korintasve 3:18).

E fokusuar në Krishtin

Kisha lokale nuk duhet t'i largojë kurrë sytë nga Krishti. Ajo duhet ta vendosë mendjen e saj në gjërat e qiellit atje ku Krishti është ulur (Kolodianëve 3:1-2). Ajo duhet të presë me durim Shpëtimtarin, i cili kur të vijë, do ta transformojë trupin e saj të përunjur në përputhje të përsosur me trupin e tij të lavdisë (Filipianëve 3:20-21). Kur më në fund do ta

shohim atë – jo më si përmes një pasqyre të errët por në qartësinë e dritës së pastër – do ta njohim plotësisht dashurinë që për një kohë aq të gjatë e tejkalonte kuptimin tonë. Atëherë, dhe vetëm atëherë do të reflektojmë në mënyrë të përsosur shëmbëlltyrën e Krishtit (1 Gjoni 3:2-3).

Deri në atë kohë, kisha lokale fokusohet tek Jezu Krishti. Në predikimin e saj, Krishti lartësohet. Në adhurimin e saj Krishti madhërohet. Në sakramentet e saj – në pagëzim dhe në darkën e Zotit – Krishti kremtohet. Në të vërtetë, kushdo që pagëzohet në Krishtin, dhe në mënyrë të veçantë në vdekjen e tij (Romakëve 6:3), dhe kushdo që ha nga buka dhe pi nga kupa shpall vdekjen e Zotit derisa ai të vijë (1 Korintasve 11:26). Në disiplinimin e anëtarëve të saj, përulësia e Qengjit të Pashkës shërben si impulsi udhëzues (1 Korintasve 5:7).

Gjithçka na sjell sërish tek Krishti; çdo anëtar lidhet me kreun e tij. Krishti lidh gjithçka dhe të gjithë (Kolosianëve 1:17-18). Nuk është habi që një kampion i madh i kishës lokale, Çarls Spërxxhën, me vendosmëri e afirmoi varësinë e tij në Krishtin: “Nuk kam dëshirë të jem këtu pa

Zotin tim, dhe nëse ungjilli nuk është i vërtetë, do e bekoja Perëndinë që të më zhdukte në moment, sepse nuk do të doja të jetoja nëse mund ta shkatërroni emrin e Jezu Krishtit.”¹¹

KONKLUZIONI

Thirrja e kishës lokale nuk ka sesi të jetë më e lartë se kaq. Kisha është thirrur jashtë botës që të jetë dritë në botë, të jetë një familje e bashkuar mes familjeve të përçara të tokës, që brenda saj të banojë vetë Krishti, të jetë bebëza e syrit të Perëndisë, të gdhendet në duart e Krishtit, të jetë lavdia e shëmbëlltyrës së Trinisë së Shenjtë, të jetë trupëzim i dashurisë së pafundme të kryqit, të jetë një portret kolektiv më i bukur se çdo portret tjetër në botë - kjo është kisha, kisha lokale, populli i ri i Perëndisë.

Bibliografi e shkurtër

Belcher, Jim. *Deep Church: A Third Way Beyond Emerging and Traditional*. Downers Grove, IL: InterVarsity, 2009.

Calvin, John. "The External Means or Aims by Which God Invites Us Into the Society of Christ and Holds Us Therein." *Institutes of the Christian Religion*. Book 4. Philadelphia: Westminster Press, 1960.

Carson, D. A. *Becoming Conversant with the Emerging Church: Understanding a Movement and Its Implications*. Grand Rapids, MI: Zondervan, 2005.

Chester, Tim, and Steve Timmis. *Total Church: A Radical Reshaping around Gospel and Community*. Wheaton, IL: Crossway, 2008.

Dever, Mark. *Nëntë Shenja të një Kise të Shëndetshme*, Kisha e Hirit Tiranë.

Dever, Mark, and Paul Alexander. *The Deliberate Church: Building Your Ministry on the Gospel*. Wheaton, IL: Crossway, 2005.

Timothy Savage

DeYoung, Kevin, and Ted Kluck. *Why We Love the Church: In Praise of Institutions and Organized Religion*. Chicago: Moody, 2009.

Edwards, Jonathan. "A Farewell Sermon." In *The Works of Jonathan Edwards*. Vol. 1. Edinburgh: Banner of Truth, 1979.

Keller, Timothy. *Gospel Christianity*. Studies 7 and 8. New York: Redeemer Presbyterian Church, 2003.

Packer, J. I. *Evangelism and the Sovereignty of God*. Chap. 3. Downers Grove, IL: InterVarsity, 1991.

Stott, John. *The Living Church: Convictions of a Lifelong Pastor*. Downers Grove, IL: InterVarsity, 2007.

Strauch, Alexander. *Biblical Eldership: Restoring the Eldership to Its Rightful Place in Church*. Colorado Springs: Lewis and Roth, 1997.

SHËNIME

1. Ky dokument paraqet një shtjellim të pikës së njëmbëdhjetë "Populli i Ri i Perëndisë," nga Dokumentat Themeluese të Koalicionit të Ungjillit.
2. George M. Marsden, Jonathan Edwards: A Life (New Haven, CT: Yale University Press, 2003), 467.
3. Timothy Keller, Gospel Christianity (New York: Redeemer Presbyterian Church, 2003), 22.
4. Cornelius Plantinga, cituar nga Keller në Gospel Christianity, 16.
5. D. A. Carson, The Difficult Doctrine of the Love of God (Wheaton, IL: Crossway, 2000), 44.
6. Iain H. Murray, D. Martyn Lloyd-Jones: The First Forty Years 1899–1939 (Edinburgh: Banner of Truth, 1982), 141–42.
7. C. H. Spurgeon, Autobiography: 2: The Full Harvest (Edinburgh: Banner of Truth, 1973), 246.
8. C. H. Spurgeon, Lectures to My Students (Grand Rapids, MI: Zondervan, 1954), 344.
9. Dionysius, i cituar nga Eusebius in Eusebius: The History of the Church, trans. G. A. Williamson (Harmondsworth, UK: Penguin, 1965), 7.22.
10. Tertullian, The Ante-Nicene Fathers, ed. Alexander Roberts and James Donaldson (Grand Rapids, MI: Eerdmans, 1989), Apology 39.
11. C. H. Spurgeon, The New Park Street Pulpit (Pasadena: Pilgrim, 1855), 1:208–9.

KOALICIONI I UNGJILLIT

Koalicioni i Ungjillit është një bashkësi kishash ungjillore thellësisht të përkushtuara ndaj ripërtëritjes së besimit në ungjillin e Krishtit dhe ndaj reformimit të praktikave tona të shërbesës në përputhje të plotë me Shkrimet. Jemi shqetësuar shumë për disa lëvizje brenda ungjillorizmit tradicional që duket se e zbehin jetën e kishës dhe na largojnë nga besimet dhe praktikat tona historike. Nga njëra anë, jemi të shqetësuar nga idhujtaria e konsumatorizmit personal dhe e politizimit të besimit; nga ana tjetër, jemi të shqetësuar nga pranimi i pa sfiduar i relativizmit moral dhe teologjik. Këto lëvizje kanë sjellë si rezultat braktisjen e lehtë si të së vërtetës biblike ashtu dhe të jetës së transformuar që kërkohet nga besimi ynë historik. Jo vetëm që dëgjojmë

për ndikime të tilla, por shohim edhe efektet e tyre. Ne jemi përkushtuar që t'i gjallërojmë kishat me shpresë të re dhe gëzim bindës bazuar mbi premtimet e mara vetëm prej hirit, vetëm me anë të besimit, vetëm në Krishtin.

Ne besojmë që në shumë kisha ungjillore ekziston një konsensus i thellë dhe i gjerë në lidhje me të vërtetat e ungjillit. Megjithatë shpesh shohim që kremtimi i bashkimit tonë me Krishtin zëvendësohet nga joshjet e epokës për pushtet dhe bollëk ose nga tërheqjet monastike në rituale, liturgji dhe sakramente. Ajo që zëvendëson ungjillin nuk ka për të nxitur kurrë një besim me zemër misioni të bazuar mbi të vërtetën e përhjetshme që shpaloset në një dishepullizim pa turp dhe të gatshëm për t'u bërë ballë sprovave të thirrjes dhe sakrificës së mbretërisë. Ne dëshirojmë të ecim në shtegun e Mbretit, duke synuar që gjithmonë të sigurojmë mbrojtje për ungjillin, inkurajim, dhe edukim në mënyrë që udhëheqësit e tanishëm dhe ata të ardhshëm të kishës të jenë më mirë të pajisur për t'i fuqizuar shërbesat e tyre me parime dhe praktika që

lavdërojnë Shpëtimtarin dhe u bëjnë mirë atyre për të cilët ai derdhi gjakun e tij.

Ne dëshirojmë të krijojmë një përpjekje të bashkuar mes gjithë njerëzve - një përpjekje të zellshme për të nderuar Krishtin dhe për të shumëfishuar dishepujt e tij - duke u bashkuar në një koalicion të vërtetë për Jezusin. Një mision i tillë me themele biblike dhe i bashkuar është e vetmja e ardhme që do të mbetet për kishën. Ky realitet na shtrëngon të qëndrojmë përkrah të tjerëve që janë prekur prej bindjes së mëshira e Perëndisë në Jezu Krishtin është shpresa jonë e vetme për shpëtimin e përhershëm. Ne dëshirojmë që ta përhapim këtë ungjill me qartësi, dhembshuri, guxim, dhe gëzim – duke bashkuar me ngazëllim zemrat me bashkë besimtarë të tjerë përtej ndarjeve denominacionale, etnike dhe shtresave shoqërore.

Dëshira jonë është t'i shërbejmë kishës që duam duke i ftuar të gjithë vëllezërit dhe motrat tona të bashkohen me përpjekjen tonë për të ripërtërirë kishën bashkëkohore në ungjillin e lashtë të Krishtit në mënyrë që vërtet të flasim

dhe jetojmë për të në një mënyrë që komunikon qartë me epokën tonë. Këtë synojmë ta bëjmë përmes mjeteve të zakonshme të hirit të tij: lutjes, shërbesës së Fjalës, pagëzimit dhe Darkës së Zotit, dhe bashkësisë së shenjtorëve. Ne dëshirojmë fort të punojmë me të gjithë ata që përveçse përqafojnë rrëfimin dhe vizionin e shtjelluar më sipër kërkojnë që Krishti të jetë Zot mbi gjithë jetën e tyre me shpresën e palëkundur në fuqinë e Frymës së Shenjtë për të transformuar individët, komunitetet dhe kulturat.

CIP Katalogimi në botim BK Tiranë

Savage, Timothy

Kisha-populli i ri i Perëndisë / Timothy Savage;

përkth. Asim Hamza

red. Betilda Hamza

Tiranë : Streha, 2017

64 f.; 11x17 cm.

Bibliogr.

Tit. origj.: The Church - God's new people

ISBN 978-9928-4387-9-9

1.Feja kristiane 2.Kisha

27-72

“Thirrja e kishës lokale nuk ka sesi të jetë më e latë se kaq. Kisha është thirrur nga bota që të jetë dritë në botë, të jetë një familje e bashkuar mes familjeve të përçara të tokës, që brenda saj të banojë vetë Krishti, të jetë bebëza e syrit të Perëndisë, të gdhendet në duart e Krishtit, të jetë lavdia e shëmbëlltyrës së Trinisë së Shenjtë, të jetë trupëzim i dashurisë së pafundme të kryqit, të jetë një portret kolektiv më i bukur se çdo portret tjetër në botë - kjo është kisha, kisha lokale, populli i ri i Perëndisë.”

—Shkëputur nga librushka

Këto Librushka nga Koalicioni i Ungjillit janë redaktuar nga D.A. Carson dhe Timothy Keller dhe kanë për synim të ofrojnë shpjegime të mirë menduara të deklaratës së rrëfimit të kësaj shërbese. Koalicioni i Ungjillit është një lëvizje ungjillore e përkushtuar ndaj ungjillit të Krishtit dhe reformimit të praktikave të shërbesës duke u bazuar tek Shkrimi.

Timothy Savage (PhD, University of Cambridge; ThM, Dallas Theological Seminary) ka qenë pastori kryesor i Kishës Biblike “Camelback” në Paradise Valley, AZ, që nga viti 1988. Ai është autori i librit *Power through Weakness* botuar nga Cambridge University Press.